

گروه آموزشی پژوهش هنر

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته پژوهش هنر

عنوان:

هم نشینی آرایه ها در تزیینات خانه وثیق انصاری اصفهان

استاد راهنما:

جناب آقای سید محمد حسین رحمتی

استاد مشاور:

سرکار خانم دکتر مریم قاسمی سیجانی

دانشجو:

نجمه هاشمی حسین آبادی

بهمن 90

واژه های کلیدی:

معماری، تزیینات، خانه وثیق انصاری، قاجار، اصفهان

چکیده:

خانه های تاریخی عصر قاجار از جمله آثار قابل توجه این دوره اند که به دلیل ارتباط نزدیک با زندگی روزمره ی مردم گویای ویژگی های خاص عصر خود می باشند. این خانه ها نه تنها از نظر نقشه و فضاهای معماری دارای اهمیت هستند، بلکه به خاطر تزیینات و آرایه های شان که گنجینه هایی از آثار هنری و صنایع دستی را در خود جای داده اند، از نقطه نظر زیبایی و ارزش فرهنگی نیز بی همتا می باشند. بدین ترتیب، نویسنده با هدف شناخت معماری مسکونی و تزیینات وابسته به آن در خانه های قاجاری شهر اصفهان، و انتخاب خانه وثیق انصاری به عنوان نمونه، درصدد پاسخگویی به این پرسش بوده، که آیا هنرمندان دوره ی قاجار توانسته اند با وجود ترکیب عناصر فرهنگ های مختلف، در تزیینات معماری خانه وثیق انصاری که بخشی متأثر از هنر غرب، بخشی دستاورد های معماری سنتی و ... است، به ترکیب خوب و درستی از لحاظ رنگ، نقش و فرم دست یابند؟

در این تحقیق که از نوع توسعه ای بوده و با روش کتابخانه ای و میدانی انجام شده، توجه ویژه ای به نقوش صورت گرفته و با تجزیه، تحلیل و مقایسه ی آن ها، در ادامه دسته بندی از نقوش به کار رفته در آرایه های خانه وثیق ارایه شده است. در واقع، همان طور که تزیینات جز جدایی ناپذیر معماری سنتی ایران محسوب می شوند، به گونه ای نشان گر نوع کاربرد فضاها، همچنین، نمایان گر تفکر غالب عصر خویش نیز می باشند. هنر قاجار با توجه به ضرورت زمان خویش، با عناصر غربی روبرو شده و از خود واکنشی نشان داده است. نتیجه ی این واکنش در زمینه ی تزیینات معماری بدین صورت بوده که در بسیاری از موارد عناصر وارداتی توانسته اند با عناصر سنتی ترکیب هماهنگی ایجاد کنند. در خانه وثیق انصاری نیز با تزییناتی مواجه شدیم که به خوبی بیان گر این موضوع می باشند. البته ممکن است در برخی موارد وحدت عناصر کاملاً برقرار نشده باشد، اما در مجموع می توان گفت: هنرمندان این دوره توانسته اند در تزیینات معماری این خانه با وجود ترکیب عناصر فرهنگ های مختلف، به وحدت کلی دست یابند.